

EIROPAS EKONOMISKĀ ZONA
EBTA UZRAUDZĪBAS IESTĀDE

EBTA UZRAUDZĪBAS IESTĀDES LĒMUMS

Nr. 305/04/KOL

(2004. gada 1. decembris),

kas, grozot 16. nodaļu "atbalsts grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai un priekšlikums par attiecīgiem pasākumiem", četrdesmit astoto reizi groza procedūras un materiālos noteikumus valsts atbalsta jomā

EBTA UZRAUDZĪBAS IESTĀDE,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas zonas līgumu⁽¹⁾, jo īpaši tā 61.–63. pantu un 26. protokolu,

ņemot vērā EBTA dalībvalstu Līgumu par uzraudzības iestādes un tiesas izveidošanu⁽²⁾, jo īpaši tā 24. pantu, 3. protokola I daļas 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu un 1. pantu, kā arī 3. protokola II daļas 18. un 19. pantu⁽³⁾,

tā kā atbilstoši Uzraudzības un tiesas līguma 24. pantam EBTA Uzraudzības iestāde pasludina, ka ir spēkā EEZ līgums par valsts atbalstu;

tā kā atbilstoši Uzraudzības un tiesas līguma 5. panta 2. punkta b) apakšpunktam EBTA Uzraudzības iestāde publicē paziņojumus vai pamatnostādnes par EEZ līgumā skatītiem jautājumiem, ja to skaidri norāda šis līgums vai Uzraudzības un tiesas līgums, vai EBTA Uzraudzības iestāde to uzskata par nepieciešamu;

atsaucoties uz EBTA Uzraudzības iestādes 1994. gada 19. janvārī pieņemtajiem Procedūras un materiālajiem noteikumiem valsts atbalsta jomā⁽⁴⁾;

⁽¹⁾ Tālāk tekstā "EEZ līgums".

⁽²⁾ Tālāk tekstā "Uzraudzības un tiesas līgums".

⁽³⁾ Uzraudzības un tiesas līguma 3. protokols ar EBTA dalībvalstu 2001. gada 10. decembra grozījumiem. Šie grozījumi 3. protokolā iestrādāja Padomes 1999. gada 22. marta Regulu (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma [kādreizējā] 93. panta piemērošanai, un tie stājās spēkā 2003. gada 28. augustā.

⁽⁴⁾ Pamatnostādnes par EEZ līguma 61. un 62. panta un Uzraudzības un tiesas līguma 3. protokola 1. panta piemērošanu un interpretāciju, ko EBTA Uzraudzības iestāde pieņēma un publicēja 1994. gada 19. janvārī un kas publicēts OV L 231, 3.9.1994., 1. lpp., un EEZ papildinājums Nr. 32, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar iestādes 2004. gada 14. jūlija Lēmumu Nr. 195/04/COL un vēl nav publicēti. Tālāk tekstā "valsts atbalsta pamatnostādnes".

tā kā saskaņā ar EK Līguma 88. panta 1. punktu⁽¹⁾ 2004. gada 1. oktobrī Eiropas Komisija publicēja jaunu paziņojumu par Kopienas pamatnostādņem attiecībā uz valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai un priekšlikumu par attiecīgiem pasākumiem;

tā kā arī šis paziņojums ir svarīgs Eiropas Ekonomikas zonai;

tā kā visā Eiropas Ekonomikas zonā jānodrošina vienota EEZ dalībvalstu atbalsta noteikumu piemērošana;

tā kā atbilstoši II punktam ar nosaukumu "VISPĀRĪGI NOTEIKUMI", kas atrodas EEZ līguma XV pielikuma beigās, EBTA Uzraudzības iestāde, apspriedusies ar Eiropas Komisiju, pieņem Eiropas Komisijas pieņemtajiem likumdošanas aktiem atbilstošus likumdošanas aktus;

apspriedusies ar Eiropas Komisiju;

atsaucoties uz to, ka par šo tēmu EBTA Uzraudzības iestāde 2004. gada 3. februārī daudzpusējā sanāksmē apspriedās ar EBTA dalībvalstīm,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. Valsts atbalsta pamatnostādņu 16. nodaļa tiek grozīta, aizstājot pašreizējo 16. nodaļu ar šā lēmuma pielikuma tekstu. Izteikts priekšlikums par šā lēmuma pielikumā minētajiem attiecīgajiem pasākumiem.
2. EBTA dalībvalstis jāinformē, nosūtot tām vēstuli, kurai pievienots šis lēmums un pielikums. Viena mēneša laikā pēc vēstules saņemšanas EBTA dalībvalstīm jāizsaka sava piekrišana attiecīgajiem pasākumiem. Vēlākais līdz 2005. gada 1. jūnijam EBTA dalībvalstīm jānodrošina atbilstība jaunajam pamatnostādņem.
3. Saskaņā ar EEZ līguma 27. protokola d) punktu Eiropas Komisija jāinformē, nosūtot tai šo lēmumu un tā pielikumu.
4. Lēmums un tā pielikums jāpublicē *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* EEZ iedaļā un tā EEZ pielikumā.
5. Ja EBTA dalībvalstis akceptē priekšlikumu par attiecīgiem pasākumiem, *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* EEZ iedaļā un tā EEZ pielikumā jāpublicē kopsavilkuma paziņojums.
6. Lēmums ir autentisks angļu valodā.
7. Lēmums ir adresēts Islandei, Lihtenšteinai un Norvēģijai.

Briselē, 2004. gada 1. decembrī

EBTA Uzraudzības iestādes vārdā —

priekšsēdētājs
Hannes HAFSTEIN

Kolēģijas loceklis
Einar M. BULL

⁽¹⁾ Komisijas paziņojums par Kopienas pamatnostādņem attiecībā uz valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai (OV C 244, 1.10.2004., 2. lpp.).

PIELIKUMS

"16. ATBALSTS GRŪTĪBĀS NONĀKUŠU UZŅĒMUMU GLĀBŠANAI UN PĀRSTRUKTURĒŠANAI⁽¹⁾

16.1. Ievads

- (1) 1994. gadā EBTA Uzraudzības iestāde (turpmāk – "Iestāde") pieņēma sākotnējās pamatnostādnes par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai⁽²⁾. Pamatnostādņu jauno versiju pieņēma 1999. gadā⁽³⁾.
- (2) Ar šīm pamatnostādņēm, kuru pamatā ir iepriekšējās pamatnostādņu versijas, Iestāde vairāku iemeslu dēļ vēlas veikt dažas pārmaiņas un sniegt skaidrojumus⁽⁴⁾.
- (3) Tas, ka neefektīvi uzņēmumi beidz pastāvēt, ir normāla tirgus darbības sastāvdaļa. Nevar pieņemt par normu to, ka valsts glābj grūtībās nonākušu uzņēmumu. Atbalsts uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai pagātnē ir radījis dažus no vispretrunīgākajiem valsts atbalsta precedentiem un ir pieskaitāms viskropļojošākajam valsts atbalstam. Tādēļ EEZ līgumā noteiktajam vispārējam principam par valsts atbalsta aizliegumu jābūt kā likumam un jāierobežo atkāpes no šā aizlieguma.
- (4) Vēl vairāk nostiprinot principu "vienreiz un pēdējoreiz", netiek pieļauta uzņēmumu mākslīga uzturēšana, izmantojot atkārtotu glābšanas vai pārstrukturēšanas atbalstu.
- (5) 1999. gada pamatnostādņēs tika nodalīts glābšanas atbalsts un pārstrukturēšanas atbalsts; glābšanas atbalstu definēja kā pagaidu palīdzību grūtībās nonākušam uzņēmumam, kamēr tiek izstrādāts pārstrukturēšanas un/vai likvidācijas plāns. Faktiski šajā posmā nevarēja īstenot nekādus valsts atbalsta finansētus pārstrukturēšanas pasākumus. Tomēr, strikti nodalot glābšanu un pārstrukturēšanu, radās sarežģījumi. Grūtībās nonākušiem uzņēmumiem nereti vajadzēja veikt atsevišķus steidzamus strukturālus pasākumus, lai apturētu vai mazinātu sava finansiālā stāvokļa pasliktināšanos glābšanas fāzē. Tādēļ šīs pamatnostādnes paplašina "glābšanas atbalsta" jēdzienu, lai saņemējs varētu veikt steidzamus, pat strukturālus, pasākumus, tādus kā filiāles tūlītēju slēgšanu vai zaudējumu nesozu darbību cita veida pārtraukšanu. Ņemot vērā to, ka šāds atbalsts ir steidzams, EBTA dalībvalstīm jādod iespēja izvēlēties vienkāršotu procedūru atbalsta apstiprinājuma saņemšanai.
- (6) Attiecībā uz pārstrukturēšanas atbalstu 1999. gada pamatnostādņēs, kuru pamatā bija 1994. gada pamatnostādnes, tika saglabāta prasība saņemējam nodrošināt ievērojamu ieguldījumu pārstrukturēšanā. Jaunajā pamatnostādņu redakcijā ir svarīgi atkārtot un vēl skaidrāk atzīt principu, ka šādam ieguldījumam jābūt reālam un nesaistītam ar atbalstu. Saņemēja ieguldījumam ir divkāršs nolūks: no vienas puses, tas parāda, ka tirgus (īpašnieki, kreditori) tic iespējai atjaunot uzņēmuma dzīvotspēju saprātīgā laika posmā. No otras puses, ieguldījums nodrošina to, ka pārstrukturēšanas atbalsts nepārsniedz minimumu, kas uzņēmumam nepieciešams dzīvotspējas atjaunošanai, un tajā pašā laikā ierobežo konkurētspējas kropļošanu. Tādēļ Iestāde prasa veikt kompensējošus pasākumus, lai mazinātu ietekmi uz konkurentiem.
- (7) Glābšanas vai pārstrukturēšanas atbalstu grūtībās nonākušiem uzņēmumiem var uzskatīt par likumīgu tikai tad, ja pastāv vairāki nosacījumi. Atbalstu var pamatot, piemēram, sociālās vai reģionālās politikas apsvērumi, nepieciešamība ņemt vērā mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) labvēlīgo lomu tautsaimniecībā vai – īpašos gadījumos – vēlme saglabāt konkurētspējīgu tirgus struktūru, ja uzņēmumu likvidēšanas dēļ var veidoties monopolstāvoklis vai saspringta oligopola situācija. No otras puses, uzņēmuma mākslīga uzturēšana nav attaisnojama, ja nozarē ir ilglaicīgs strukturāls jaudas pārpalikums vai uzņēmums var pastāvēt tikai, pateicoties atkārtotai valsts palīdzībai.

⁽¹⁾ Šī nodaļa atbilst Kopienas pamatnostādņēm par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai (OV C 244, 1.10.2004., 1. lpp.).

⁽²⁾ Pieņemts 1994. gada 19. janvārī, publicēts OV L 231, 3.9.1994., 1. lpp., un tās pašas dienas EEZ pielikumā Nr. 32.

⁽³⁾ Pieņemts 1999. gada 16. decembrī, publicēts OV L 274, 26.10.2000. un tās pašas dienas EEZ pielikumā Nr. 48.

⁽⁴⁾ Atbilstošajā Kopienas paziņojumā teikts, ka Komisijai šķiet pamatoti veikt tālāku rūpīgu pētījumu par izkropļojumiem, kurus rada atbalsts glābšanas un pārstrukturēšanas darbībām, ņemot vērā secinājumus pēc Eiropadomes tikšanās Stokholmā 2001. gada 23. un 24. martā un Barselonā 2002. gada 15. un 16. martā, kurā dalībvalstis tika aicinātas arī turpmāk samazināt valsts atbalstu procentos no IKP un to novirzīt līdzvērtīgākiem kopēju interešu mērķiem, taņi skaitā izlīdzināšanai. Šis paziņojums atbilst Eiropadomes secinājumiem pēc sanāksmes 2000. gada 23. un 24. martā Lisabonā, kuru mērķis ir palielināt Eiropas ekonomikas konkurētspēju.

16.2. Definīcijas, pamatnostādņu darbības joma un saikne ar citiem dokumentiem par valsts atbalstu

16.2.1. Jēdziens "grūtībās nonācis uzņēmums"

- (8) EEZ nav definējusi, ko nozīmē "grūtībās nonācis uzņēmums". Tomēr šo pamatnostādņu nozīmē Iestāde uzskata, ka uzņēmums ir nonācis grūtībās, ja tas ne ar saviem resursiem, ne līdzekļiem, ko tas var iegūt no saviem īpašniekiem/akcionāriem vai kreditoriem, nespēj apturēt zaudējumus, kuru dēļ uzņēmums gandrīz noteikti būs spiests izbeigt savu darbību īsā vai vidēji īsā laikā, ja neiejauksies valsts iestādes.
- (9) Šo pamatnostādņu nozīmē atzīst, ka uzņēmums, kas faktiski par tādu uzskatāms neatkarīgi no tā lieluma, ir nonācis grūtībās, ja pastāv šādi apstākļi:
- a) uzņēmums ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību⁽⁵⁾, un ir zudusi tā reģistrētā kapitāla (statūtkapitāla) lielākā daļa⁽⁶⁾, turklāt vairāk par ceturto daļu zaudēts pēdējos 12 mēnešos;
 - b) uzņēmumā vismaz daži locekļi ir neierobežoti atbildīgi par uzņēmuma parādu⁽⁷⁾, un ir zudusi tā pārskatos uzrādītā kapitāla lielākā daļa, turklāt vairāk par ceturto daļu zaudēts pēdējos 12 mēnešos;
 - c) uzņēmums neatkarīgi no tā darbības veida atbilst valsts likumos noteiktajiem kritērijiem, lai tam varētu piemērot kolektīvās maksātnespējas procedūru.
- (10) Pat ja nepastāv neviens no 9. punktā norādītajiem apstākļiem, uzņēmumu var uzskatīt par grūtībās nonākušo, ja īpaši tad, ja pastāv grūtībās nonākušā uzņēmuma raksturīgākās pazīmes: pieaug zaudējumi, samazinās apgrozījums, palielinās krājumi noliktavās, ir pārmērīga jauda, samazinās naudas plūsma, pieaug parāds, pieaug procentu maksājumi un tīro aktīvu vērtība krītas vai ir nulle. Smagākos gadījumos uzņēmums jau var būt maksātnespējīgs vai pakļauts kolektīvās maksātnespējas procedūrai atbilstoši valsts likumiem. Šādā gadījumā šīs pamatnostādnes tiek piemērotas visa veida atbalstam, kas piešķirts saistībā ar šādām procedūrām un ļauj uzņēmumam turpināt darbību. Jebkurā gadījumā grūtībās nonācis uzņēmums par tādu tiek uzskatīts tikai tad, ja tas uzskatāmi nevar atblāt ne ar saviem resursiem, ne līdzekļiem, ko tas gūst no saviem īpašniekiem/akcionāriem vai tirgus.
- (11) Šo pamatnostādņu nozīmē jaunizveidotam uzņēmumam nav tiesību saņemt glābšanas vai pārstrukturēšanas atbalstu, pat ja tā sākotnējais finanšu stāvoklis ir nedrošs. Tas attiecas uz gadījumiem, kad, piemēram, jauns uzņēmums rodas pēc kāda iepriekš pastāvējuša uzņēmuma likvidācijas vai jauns uzņēmums vienkārši pārņem šāda uzņēmuma aktīvus. Uzņēmumu uzskata par jaunizveidotu pirmos trīs gadus pēc tā darbības uzsākšanas attiecīgajā nozarē. Tikai pēc šā perioda uzņēmums ir tiesīgs saņemt glābšanas vai pārstrukturēšanas atbalstu, ja:
- a) tas tiek atzīts par grūtībās nonākušo uzņēmumu šo pamatnostādņu nozīmē un
 - b) tas nav lielākas uzņēmumu grupas daļa⁽⁸⁾ izņemot 12. punktā noteiktos gadījumus.
- (12) Ja uzņēmums pieder lielākai uzņēmumu grupai vai šāda grupa pārņem uzņēmumu, šāds uzņēmums parasti nav tiesīgs saņemt glābšanas vai pārstrukturēšanas atbalstu, izņemot gadījumus, kad ir skaidrs, ka uzņēmumam ir iekšēja rakstura grūtības, tās nav saistītas ar patvaļīgu izmaksu sadalījumu starp grupas locekļiem un ir pārāk nopietnas, lai grupa pati tās risinātu. Ja grūtībās nonācis uzņēmums izveido meitasuzņēmumu, šis meitasuzņēmums līdz ar to kontrolējošo, grūtībās nonākušo uzņēmumu tiek uzskatīts par grupu un var saņemt atbalstu saskaņā ar šajā punktā minētajiem nosacījumiem.

⁽⁵⁾ Tas īpaši attiecas uz uzņēmumiem, kas minēti Padomes Direktīvas 78/660/EEK 1. panta 1. punkta pirmajā apakšpunktā (OV L 222, 14.8.1978., 11. lpp.), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/51/EK (OV L 178, 17.7.2003., 16. lpp.) un iestrādāti EEZ līguma XXII pielikuma 4. punktā, kas pieņemts ar Apvienotās komitejas Lēmumu Nr. 176/2003 (OV L 88, 25.3.2004., 53. lpp., un EEZ pielikums Nr. 15, 25.3.2004., 14. lpp.).

⁽⁶⁾ Analogi Otrajai Padomes Direktīvai 77/91/EEK (OV L 26, 31.1.1977., 1. lpp.), kurā pēdējie grozījumi veikti ar 2003. gada Pievienošanās aktu. Iestrādāts EEZ līguma XXII pielikuma 2. punktā, pieņemot EEZ paplašināšanas līgumu.

⁽⁷⁾ Tas īpaši attiecas uz uzņēmumiem, kas minēti Direktīvas 78/660/EEK 1. panta 1. punkta otrajā apakšpunktā (OV L 222, 14.8.1978., 11. lpp.), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/51/EK (OV L 178, 17.7.2003., 16. lpp.) un iestrādāti EEZ līguma XXII pielikuma 4. punktā, kas pieņemts ar Apvienotās komitejas Lēmumu Nr. 176/2003 (OV L 88, 25.3.2004., 53. lpp., un EEZ pielikums Nr. 15, 25.3.2004., 14. lpp.).

⁽⁸⁾ Lai noteiktu, vai uzņēmums ir neatkarīgs vai grupas daļa, jāņem vērā kritēriji, kas noteikti Komisijas Regulas (EK) Nr. 68/2001 (OV L 10, 13.1.2001., 20. lpp.) I pielikumā, kurā grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 363/2004 (OV L 63, 28.2.2004., 20. lpp.) un ar Apvienotās komitejas Lēmumu Nr. 131/2004 (OV L 64, 10.3.2005., 67. lpp.) iestrādāti EEZ līguma XV pielikuma 1. punkta d) apakšpunktā.

16.2.2. "Glābšanas un pārstrukturēšanas atbalsta" definīcija

- (13) Uz glābšanas un pārstrukturēšanas atbalstu attiecas viens un tas pats pamatnostādņu kopums, jo abos gadījumos valsts iestādēm ir darīšana ar grūtībās nonākušu uzņēmumu un glābšana un pārstrukturēšana bieži ir vienas darbības divas daļas, pat ja procesi atšķiras.
- (14) Glābšanas atbalsts ir pagaidu un atgriezenisks atbalsts. Tā primārais mērķis ir saglabāt grūtībās nonākušā uzņēmuma darbību, kamēr tiek izstrādāts tā pārstrukturēšanas vai likvidācijas plāns. Saskaņā ar vispārējo principu glābšanas atbalsts dod iespēju kādu laiku atbalstīt uzņēmumu, kura finansiālais stāvoklis ir nopietni pasliktinājies, ko apliecina pēkšņa likviditātes krīze vai tehniska maksātnespēja. Pateicoties šādam pagaidu atbalstam, uzņēmumam ir laiks analizēt grūtības radījušos apstākļus un izstrādāt atbilstošu plānu šo grūtību novēršanai. Glābšanas atbalsts nevar pārsniegt nepieciešamo minimālo atbalstu. Citiem vārdiem sakot, glābšanas atbalsts grūtībās nonākušam uzņēmumam dod īsu atelpu, kas nepārsniedz sešus mēnešus. Tas nozīmē atgriezenisku likviditātes atbalstu, kas izpaužas kā aizdevuma garantijas vai aizdevumi, kuru procentu likmes ir vismaz saderīgas ar procentu likmēm stipriem uzņēmumiem un jo īpaši ar Iestādes pieņemtajām bāzes likmēm. Ar glābšanas atbalstu nevar finansēt strukturālus pasākumus, kuriem nav nepieciešama nekavējoša darbība, piemēram, neatgriezenisku un automātisku valsts līdzdalību uzņēmuma pašu kapitālā.
- (15) Kad ir izstrādāts un tiek īstenots pārstrukturēšanas vai likvidācijas plāns, kam tika pieprasīts atbalsts, visa veida turpmāku atbalstu uzskata par pārstrukturēšanas atbalstu. Steidzīgi īstenojamus pasākumus zaudējumu apturēšanai, tajā skaitā strukturālus pasākumus (piemēram, zaudējumus radošas darbības jomas tūlītēja izbeigšana), var īstenot ar glābšanas atbalstu, ievērojot 16.3.1. iedaļā minētos nosacījumus attiecībā uz individuālu atbalstu un 16.4.3. iedaļā minētos nosacījumus attiecībā uz atbalsta shēmām. Ja vien netiek izmantota 16.3.1.2. iedaļā minētā vienkāršotā procedūra, EBTA dalībvalstij jāpārāda, ka šādi strukturālie pasākumi veicami nekavējoties. Glābšanas atbalstu parasti nepiešķir finansiāli pārstrukturēšanai.
- (16) No otras puses, pārstrukturēšanas pamatā ir realizējams, konsekvents un tālejošs plāns uzņēmuma ilgtermiņa dzīvotspējas atjaunošanai. Pārstrukturēšanā parasti iekļauti viens vai vairāki šādi elementi: uzņēmuma darbība tiek reorganizēta un racionalizēta, lai to padarītu efektīvāku, parasti tiek pārtrauktas zaudējumus nesošas darbības, pārstrukturētas tās darbības, kuras var atkal kļūt konkurētspējīgas, un, iespējams, tiek veikta uzņēmuma diversifikācija, lai apgūtu jaunas un dzīvotspējīgas darbības. Finansiālu pārstrukturēšanu (kapitāla papildināšanu, parāda samazināšanu) parasti pavada fiziska pārstrukturēšana. Tomēr, kā nosaka šīs pamatnostādnes, pārstrukturēšanas darbības nevar būt tikai finansiāls atbalsts, kura mērķis ir atlidzināt radītos zaudējumus, nepieņemoties šo zaudējumu rašanās iemesliem.

16.2.3. Darbības joma

- (17) Šīs pamatnostādnes piemēro uzņēmumiem visās nozarēs, uz kurām attiecas EEZ līgums un Iestādes pārskats saskaņā ar EEZ līguma 62. pantu, nenonākot pretrunā ar citiem noteikumiem, kuri konkrētajā nozarē attiecas uz grūtībās nonākušu uzņēmumu⁽⁹⁾.

16.2.4. Saderība ar kopējo tirgu

- (18) EEZ līguma 61. panta 2. un 3. punkts nosaka iespēju, ka atbalsts, kas atbilst 61. panta 1. punkta darbības jomai, uzskatāms par saderīgu ar kopējo tirgu. Bez 61. panta 2. punktā minētajiem nosacījumiem atbalsta saņemšanai, jo īpaši šeit neminēto atbalstu dabas katastrofu vai ārkārtas apstākļu radīto postījumu atlidzināšanai, 61. panta 3. punkta c) apakšpunkts ir vienīgais pamatojums, lai grūtībās nonākušiem uzņēmumiem atbalstu varētu uzskatīt par saderīgu. Saskaņā ar šo nosacījumu Iestāde ir pilnvarota atļaut "atbalstu dažu ekonomisku darbību sekmēšanai (...), ja šāds atbalsts negatīvi neietekmē tirdzniecības apstākļus un nav pretrunā kopējām interesēm". Jo īpaši tas attiecas uz gadījumiem, kad atbalsts nepieciešams tirgus kļūdu radīto būtisko atšķirību labošanai vai ekonomiskās un sociālās izlīdzināšanas nodrošināšanai.
- (19) Ņemot vērā to, ka ir apdraudēta uzņēmuma pastāvēšana, grūtībās nonākušu uzņēmumu nevar izmantot par piemērotu līdzekli citu valsts politikas mērķu sekmēšanai, kamēr netiek nodrošināta uzņēmuma dzīvotspēja. Tādējādi Iestāde uzskata, ka atbalsts grūtībās nonākušiem uzņēmumiem var veicināt ekonomisko darbību attīstību, nevar negatīvi ietekmēt tirdzniecību un būt pretrunā EEZ interesēm tikai tad, ja tiek izpildīti šajās pamatnostādnēs izklāstītie nosacījumi. Ja uzņēmumi, kuriem paredzēts glābšanas vai pārstrukturēšanas atbalsts, atrodas atbalstāmos reģionos, Iestāde ņem vērā 54.–55. punktā izklāstītos, EEZ līguma 61. panta 3. punkta a) un c) apakšpunktā noteiktos reģionālos apsvērumus.
- (20) Iestāde velta īpašu uzmanību, lai nepieļautu šo pamatnostādņu izmantošanu esošajās vadlīnijās un pamatnostādnēs noteikto principu apiešanai.
- (21) Glābšanu saņēmušā uzņēmuma īpašnieku maiņa neietekmē glābšanas vai pārstrukturēšanas atbalsta novērtējumu.

⁽⁹⁾ Šāda rakstura īpaši noteikumi ir aviācijas nozarē. Sk. šo pamatnostādņu 30. nodaļu.

16.2.5. Iepriekšēja nelikumīga atbalsta saņēmēji

- (22) Ja grūtībās nonākušam uzņēmumam iepriekš ticis piešķirts nelikumīgs atbalsts, par kuru Iestāde pieņēmusi negatīvu lēmumu un izdevusi rīkojumu atmaksāt atbalstu, bet atbalsts nav atmaksāts atbilstoši EBTA dalībvalstu līgumam par uzraudzības iestādes un tiesas izveidošanu (tālāk tekstā – “Uzraudzības un tiesas līgums”)⁽¹⁰⁾, un tajā iekļautā 3. protokola II daļas 14. pantam, tad, novērtējot glābšanas un pārstrukturēšanas atbalstu šim pašam uzņēmumam, pirmkārt, jāņem vērā iepriekšējā un jaunā atbalsta kopējais efekts un, otrkārt, fakts, ka iepriekšējais atbalsts nav atmaksāts⁽¹¹⁾.

16.3. Vispārējie nosacījumi glābšanas un/vai pārstrukturēšanas atbalsta atļaušanai, par kuriem iestādei paziņo atsevišķi

- (23) Šajā nodaļā īpaši aprakstīti tie atbalsta pasākumi, par kuriem Iestādei paziņo atsevišķi. Pastāvot noteiktiem nosacījumiem, Iestāde var atļaut glābšanas vai pārstrukturēšanas shēmas: šie nosacījumi aprakstīti 16.4. iedaļā.

16.3.1. Glābšanas atbalsts

16.3.1.1. Nosacījumi

- (24) Lai Iestāde apstiprinātu 14. punktā minēto glābšanas atbalstu, tam jāatbilst šādiem nosacījumiem:
- a) tam jābūt likviditātes atbalstam, kas izpaužas kā aizdevuma garantijas vai aizdevumi⁽¹²⁾; abos gadījumos piešķirtā aizdevuma procentu likme ir vismaz saderīga ar aizdevumu likmi stipriem uzņēmumiem un jo īpaši ar Iestādes pieņemtajām bāzes likmēm. Ikviens aizdevums jāatmaksā un ikvienai garantijai jābeidzas ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc tam, kad uzņēmums ir saņēmis pirmo maksājumu;
 - b) tā iemeslam jābūt nopietnām sociālām grūtībām, un tas pārmērīgi un negatīvi nedrīkst ietekmēt citus EEZ līguma parakstītājus;
 - c) attiecībā uz atbalstu jābūt paziņojumam, kurā iesaistītā EBTA dalībvalsts ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc glābšanas atbalsta pasākumu atļaušanas apņemas informēt Iestādi par pārstrukturēšanas vai likvidācijas plānu vai arī apliecinājumu tam, ka aizdevums ticis apmaksāts pilnībā un/vai garantija ir pārtraukta; ja paziņojuma saistībā ar atbalstu nav, EBTA dalībvalsts ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc glābšanas atbalsta pasākuma pirmās īstenošanas paziņo par pārstrukturēšanas vai likvidācijas plānu vai apliecinājumu tam, ka aizdevums ticis apmaksāts pilnībā un/vai garantija tikusi pārtraukta;
 - d) tas nedrīkst pārsniegt apjomu, kas nepieciešams uzņēmumam darbības turpināšanai laika posmā līdz atbalsta atļaušanai; šādā apjomā var būt iekļauts atbalsts neatliekamām strukturāliem pasākumiem atbilstoši 15. punktam; nepieciešamo apjomu pamato uzņēmuma likviditātes vajadzības zaudējumu rezultātā; apjoms jānosaka, izmantojot šajā pielikumā iekļauto formulu; attiecīgi jāskaidro glābšanas atbalsts, kas pārsniedz šo rezultātu;
 - e) tam jāievēro 16.3.3. iedaļā minētie nosacījumi (“vienreiz un pēdējoreiz”).

⁽¹⁰⁾ EBTA dalībvalstu Līgums par uzraudzības iestādes un tiesas izveidošanu (“Uzraudzības un tiesas līgums”) (OV L 344, 31.12.1994., 1. lpp.).

⁽¹¹⁾ Lieta Nr. C-355/95 P, *Textilwerke Deggendorf pret Komisiju un citiem* [1997] ECR I-2549.

⁽¹²⁾ Uzņēmums var būt glābšanas atbalsts banku nozarē, lai attiecīgās kredītiestādes varētu kādu laiku turpināt bankas darbību saskaņā ar spēkā esošo piesardzīgo likumdošanu (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/12/EK (OV L 126, 26.5.2000., 1. lpp.), kas ar Apvienotās komitejas Lēmumu Nr. 15/2001 iestrādāta EEZ līguma IX pielikuma 14. punktā (OV L 117, 26.4.2001., 13. lpp., un EEZ pielikums Nr. 22, 26.4.2001., 8. lpp.). Jebkurā gadījumā atbalstam, kas piešķirts ne kā aizdevuma garantija vai aizdevums un kas atbilst a) punktā minētajiem nosacījumiem, jāatbilst vispārējiem glābšanas atbalsta principiem un tā ietvaros nevar būt strukturāli finanšu pasākumi, kas attiecas uz bankas pašu kapitālu. Ikviens atbalsts, kas piešķirts ne kā aizdevuma garantija vai aizdevums un atbilst a) punktā minētajiem nosacījumiem, tiks ņemts vērā, pārbaudot ikvienu pārstrukturēšanas plānā iekļauto kompensējošu pasākumu atbilstoši 37.–41. punktam.

- (25) Ja EBTA dalībvalsts iesniegusi pārstrukturēšanas plānu sešus mēnešus pēc atļaujas dienas vai pēc pasākuma īstenošanas atbalsta gadījumā, kuram nav sagatavots paziņojums, beigu datumu aizdevuma atmaksai vai garantijas izbeigšanai atliek, līdz Iestāde pieņem lēmumu par plānu, ja vien Iestāde nenolemj, ka nav pamata pagarināt šo termiņu.
- (26) Neskarot Uzraudzības un tiesas līguma 3. protokola II daļas 23. pantu un iespēju celt prasību EBTA tiesā, saskaņā ar Uzraudzības un tiesas līguma 3. protokola I daļas 1. panta 2. punkta otro apakšpunktu Iestāde ierosina lietas izskatīšanu saskaņā ar Uzraudzības un tiesas līguma 3. protokola I daļas 1. panta 2. punktu, ja EBTA dalībvalsts tai neiesniedz:
- a) ticamu un pamatotu pārstrukturēšanas vai likvidācijas plānu vai
- b) apliecinājumu tam, ka aizdevums atmaksāts pilnā apmērā un/vai garantija pārtraukta, pirms beidzies sešu mēnešu termiņš.
- (27) Jebkurā gadījumā Iestāde var nolemt ierosināt lietas izskatīšanu, neskarot Uzraudzības un tiesas līguma 3. protokola II daļas 23. pantu un iespēju celt prasību EBTA tiesā saskaņā ar Uzraudzības un tiesas līguma 3. protokola I daļas 1. panta 2. punkta otro apakšpunktu, ja tā uzskata, ka aizdevums vai garantija izmantota nepareizi vai pēc sešu mēnešu termiņa beigām nav vairs attaisnojama atbalsta neatmaksāšana.
- (28) Apstiprināt glābšanas atbalstu obligāti nenozīmē attiecīgi apstiprināt atbalstu saskaņā ar pārstrukturēšanas plānu; šādu atbalstu novērtē atsevišķi.

16.3.1.2. Vienkāršota procedūra

- (29) Iestāde pēc iespējas cenšas pieņemt lēmumu viena mēneša laikā attiecībā uz glābšanas atbalstu, kurš atbilst visiem 16.3.1.1. iedaļas nosacījumiem un šīm abām prasībām:
- a) attiecīgais uzņēmums atbilst vismaz vienam no 9. punktā minētajiem kritērijiem;
- b) glābšanas atbalsts nepārsniedz ne apjomu, kādu nosaka šajā pielikumā iekļautā formula, ne EUR 10 miljonus.

16.3.2. Pārstrukturēšanas atbalsts

16.3.2.1. Pamatprincips

- (30) Atbalsts pārstrukturēšanai rada bažas attiecībā uz konkurenci, jo tas var novelt strukturālo korekciju un ar tām saistīto sociālo un ekonomisko problēmu radītās nastas nevienlīdzīgu daļu uz citiem ražotājiem, kuri darbojas bez atbalsta, un citiem EEZ līguma parakstītājiem. Tādējādi vispārējs princips būtu ļaut piešķirt pārstrukturēšanas atbalstu tikai tādos gadījumos, kad uzņēmums var pierādīt, ka tas nedarbosies pretrunā EEZ interesēm. Tas iespējams tikai tad, ja tiek izpildīti stingri kritēriji un ir pārliecība par to, ka visa veida konkurences kropļojumus izlīdzinās uzņēmuma izdzīvošanas radītie labumi (piemēram, ja ir skaidrs, ka saistībā ar uzņēmuma darbības izbeigšanu veiktās štatu samazināšanas vispārējā ietekme kopā ar ietekmi uz uzņēmuma piegādātājiem saasinās nodarbinātības problēmas vai, ārkārtas gadījumā, ja uzņēmuma darbības izbeigšana izraisīs monopolstāvokli vai saspringtu oligopolu situāciju) un ka faktiski pastāv atbilstoši kompensējoši pasākumi par labu konkurentiem.

16.3.2.2. Nosacījumi atbalsta atļaušanai

- (31) Saskaņā ar īpašiem noteikumiem atbalstāmiem reģioniem un MVU (sk. 54., 55., 56. un 58. punktu) Iestāde apstiprina atbalstu tikai ar šādiem nosacījumiem:

Uzņēmuma tiesības saņemt atbalstu

- (32) Uzņēmums jākvalificē kā grūtībās nonācis uzņēmums šo pamatnostādņu nozīmē (sk. 8.–12. punktu).

Ilgtermiņa dzīvotspējas atjaunošana

- (33) Atbalsts tiek piešķirts ar nosacījumu, ka visos individuāla atbalsta gadījumos tiek īstenots Iestādes akceptēts pārstrukturēšanas plāns, izņemot 16.3.2.5. iedaļā noteiktos gadījumus, kad ir runa par MVU.
- (34) Pārstrukturēšanas plāns, ko īsteno pēc iespējas ātri, atjauno uzņēmuma dzīvotspēju saprātīgā laika periodā, pamatojoties uz reāliem pieņēmumiem attiecībā uz darbības apstākļiem nākotnē. Tādēļ pārstrukturēšanas atbalstam jāsaistās ar dzīvotspējīgu pārstrukturēšanas plānu, par kuru attiecīgā EBTA dalībvalsts uzņemas saistības. Plāns un ar to saistītā informācija jāiesniedz Iestādei, un plānā noteikti jāietver tirgus izpēte. Dzīvotspējas uzlabošanas pamatā jābūt pārstrukturēšanas plānā ietvertiem iekšējiem pasākumiem; ārēji faktori, piemēram, cenu un pieprasījuma pārmaiņas, ko uzņēmums nevar būtiski ietekmēt, var būt pamatā vienīgi tad, ja veiktie tirgus pieņēmumi ir vispāratzīti. Pārstrukturēšanā jāiekļauj to darbību izbeigšana, kuras strukturāli radītu zaudējumus arī pēc pārstrukturēšanas.
- (35) Pārstrukturēšanas plānā jāapraksta apstākļi, kuri radījuši uzņēmumam grūtības, tādējādi nodrošinot bāzi novērtējumam par ieteikto pasākumu piemērotību. Turklāt jāņem vērā pašreizējais stāvoklis un nākotnes perspektīvas attiecībā uz piedāvājumu un pieprasījumu attiecīgajā produktu tirgū; scenārijiem jāatspoguļo labākā notikumu attīstība, sliktākā notikumu attīstība, prognozes par uzņēmuma attīstību vidēji ilgā laika posmā, kā arī uzņēmuma specifiskās priekšrocības un vājās puses. Tas dod iespēju uzņēmumam attīstīties un veidot jaunu struktūru, kas nodrošina tam ilgtermiņa dzīvotspējas perspektīvu un ļauj nostāties uz kājām.
- (36) Plānam jānodrošina pavērsiens, kas ļautu uzņēmumam pēc pārstrukturēšanas pabeigšanas segt visas savas izmaksas, tajā skaitā nolietojumu un finansiālās saistības. Sagaidāmajai kapitāla atdevei jābūt pietiekamai, lai pārstrukturētais uzņēmums varētu konkurēt tirgū saviem spēkiem. Ja uzņēmuma grūtības rada kļūmes tā pārvaldes sistēmā, jāievieš atbilstoši pielāgojumi.

Izvairšanās no pārmērīgiem konkurences kropļojumiem

- (37) Lai nodrošinātu pēc iespējas mazāku negatīvo ietekmi uz tirdzniecības apstākļiem un pozitīvās iedarbības pārsvaru pār negatīvo, jāveic kompensējoši pasākumi. Pretējā gadījumā uzskata, ka atbalsts ir "pretrunā kopējām interesēm" un tādējādi nav saderīgs ar EEZ līgumu. Izvērtējot kompensējošo pasākumu piemērotību, Iestādei jāpatur prātā, ka mērķis ir ilgtermiņa dzīvotspējas atjaunošana.
- (38) Šie pasākumi var ietvert aktīvu atņemšanu, jaudas vai tirgus klātbūtnes samazināšanu, šķēršļu vājināšanu pieejai attiecīgiem tirgiem. Izvērtējot kompensējošo pasākumu piemērotību, Iestāde ņem vērā tirgus struktūru un konkurences apstākļus, lai nodrošinātu, ka neviens pasākums nepasliktina tirgus struktūru, piemēram, netieši ietekmē monopolstāvokļa vai saspringta oligopola stāvokļa rašanos. Ja EBTA dalībvalsts var pierādīt šādas situācijas rašanās iespējamību, kompensējošie pasākumi jāveido tā, lai to nepieļautu.
- (39) Pasākumiem jābūt proporcionāliem atbalsta radītajai kropļojošajai ietekmei un jo īpaši uzņēmuma lielumam⁽¹³⁾ un relatīvajai nozīmei savā tirgū vai tirgos. Pasākumi jāveic īpaši tajos tirgos, kuros uzņēmumam pēc pārstrukturēšanas būs nozīmīga pozīcija. Samazinājuma pakāpe jānosaka katram gadījumam atsevišķi. Iestāde nosaka nepieciešamo pasākumu apjomu, pamatojoties uz pārstrukturēšanas plānam pievienoto tirgus izpēti un pēc iespējas pamatojoties uz jebkādu citu informāciju tās rīcībā, tajā skaitā ieinteresēto personu sniegto informāciju. Samazinājums ir pārstrukturēšanas neatņemama sastāvdaļa un ir noteikts pārstrukturēšanas plānā. Šo principu piemēro neatkarīgi no tā, vai atsavināšana notiek pirms vai pēc valsts atbalsta piešķiršanas, ja vien runa ir par vienu un to pašu pārstrukturēšanu. Zaudējumus radošu darbību daļēja norakstīšana un slēgšana, kas jebkurā gadījumā būtu nepieciešama dzīvotspējas atjaunošanai, netiek uzskatīta par jaudas vai tirgus klātbūtnes samazināšanu nolūkā izvērtēt kompensējošos pasākumus. Veicot novērtēšanu, tiek ņemts vērā ikviens iepriekš piešķirts glābšanas atbalsts.
- (40) Tomēr šo nosacījumu parasti nepiemēro maziem uzņēmumiem, jo var pieņemt, ka šajā gadījumā atbalsts maziem uzņēmumiem parasti nekropļo konkurenci un nav pretrunā kopējām interesēm, izņemot gadījumos, kad noteikumi par valsts atbalstu atšķiras kādā nozarē vai saņēmējs aktīvi darbojas tirgū, kurā vērojams ilgtermiņa jaudas pārpalikums.

⁽¹³⁾ Iestāde var ņemt vērā arī to, vai attiecīgais uzņēmums ir vidējs vai liels uzņēmums.

- (41) Kad atbalsta saņēmējs aktīvi darbojas tirgū, kurā vērojams ilgtermiņa jaudas pārpalikums, kā tas definēts Daudznozaru pamatnostādnes par reģionālo atbalstu lieliem ieguldījumiem⁽¹⁴⁾, uzņēmuma jauda vai tirgus klātbūtne var tikt samazināta pat līdz 100 %⁽¹⁵⁾.

Atbalsts, kas nepārsniedz minimumu: reāls ieguldījums bez saistības ar atbalstu

- (42) Atbalsta apjoms un intensitāte nedrīkst pārsniegt noteiktu pārstrukturēšanas izmaksu minimumu, kas nepieciešams pārstrukturēšanai, ņemot vērā uzņēmuma, tā akcionāru vai grupas, kurai uzņēmums pieder, finanšu resursus. Novērtējumā jāņem vērā ikviens iepriekš piešķirts glābšanas atbalsts. Sagaida, ka atbalsta saņēmēji veiks nozīmīgu ieguldījumu pārstrukturēšanas plānā no pašu resursiem, tajā skaitā no uzņēmuma dzīvotspējai nesvarīgu aktīvu pārdošanas, vai izmantojot ārēju finansējumu pēc tirgus nosacījumiem. Šāds ieguldījums apliecina, ka tirgi tic iespējai atjaunot dzīvotspēju. Ieguldījumam jābūt reālam, t. i., faktiskam, izņemot visa veida nākotnē sagaidāmo peļņu, piemēram, naudas plūsmu, un pēc iespējas lielam.
- (43) Parasti Iestāde uzskata, ka pārstrukturēšanai atbilst šāds ieguldījums⁽¹⁶⁾: vismaz 25 % maziem uzņēmumiem, vismaz 40 % vidējiem uzņēmumiem un vismaz 50 % lieliem uzņēmumiem. Iznēmuma vai īpašu grūtību gadījumos, kuri EBTA dalībvalstij jāpierāda, Iestāde var pieņemt mazāku ieguldījumu.
- (44) Lai ierobežotu kropļojošo efektu, atbalsta apjomam vai tā piešķiršanas veidam jābūt tādam, lai neļautu uzņēmumam iegūt papildu naudas līdzekļus, kurus tas varētu izmantot agresīvām, tirgu kropļojošām, ar pārstrukturēšanu nesaistītām darbībām. Iestāde attiecīgi pārbauda uzņēmuma saistību līmeni pēc pārstrukturēšanas, tajā skaitā stāvokli pēc parādu atlikšanas vai samazināšanas, jo īpaši saistībā ar darbības turpināšanu pēc kolektīvās maksātnespējas procedūru uzsākšanas atbilstoši valsts likumiem⁽¹⁷⁾. Nevienam atbalsta daļu nedrīkst novirzīt jaunu ieguldījumu finansēšanai, ja vien tas nav būtiski uzņēmuma dzīvotspējas atjaunošanai.

Ar atbalsta atļaušanu saistīti specifiski nosacījumi

- (45) Papildus 37.–41. punktā noteiktajiem kompensējošiem pasākumiem Iestāde var paredzēt citus nosacījumus un pienākumus, kas tai šķiet nepieciešami, lai nodrošinātu, ka atbalsts nekropļo konkurenci un nav pretrunā kopējām interesēm, ja attiecīgā EBTA dalībvalsts nav apņēmusies pieņemt šādus noteikumus. Piemēram, Iestāde var prasīt, lai EBTA dalībvalsts:
- patī veic atsevišķus pasākumus (piemēram, atver tirgu, kas tieši vai netieši saistīti ar uzņēmuma darbībām ar citiem EEZ dalībniekiem, ievērojot EEZ likumus);
 - nosaka konkrētas saistības atbalsta saņēmēja uzņēmumam;
 - pārstrukturēšanas laikā atturas no cita veida atbalsta piešķiršanas saņēmēja uzņēmumam.

Pārstrukturēšanas plāna pilnīga īstenošana un nosacījumu ievērošana

- (46) Uzņēmumam pilnībā jāīsteno pārstrukturēšanas plāns un jāpilda citas saistības, kas paredzētas Iestādes lēmumā par atbalsta atļaušanu. Iestāde uzskata, ka jebkuras kļūdas plāna īstenošanā vai saistību izpildē ir atbalsta nepareiza izmantošana, neskarot Uzraudzības un tiesas līguma 3. protokola II daļas 23. pantu un iespēju celt prasību EBTA tiesā saskaņā ar Uzraudzības un tiesas līguma 3. protokola I daļas 1. panta 2. punkta otro apakšpunktu.
- (47) Ja pārstrukturēšanas darbības ilgst vairākus gadus un paredz ievērojamu atbalsta apjomu, Iestāde var noteikt, ka pārstrukturēšanas atbalsta maksājumi sadalāmi un katrs maksājums veicams tikai pēc tam, kad saņemts:
- apstiprinājums pirms katra maksājuma par to, ka katrs pārstrukturēšanas plāna posms īstenots apmierinoši un atbilstoši plānotajam grafikam;
 - vai arī Iestādes piekrišana pirms katra maksājuma pēc tam, kad tā pārliecinājusies, ka plāns ir īstenots apmierinoši.

⁽¹⁴⁾ Daudznozaru pamatnostādņu par reģionālo palīdzību lieliem ieguldījumu projektiem 26.A nodaļa; pamatnostādnes pieņemtas 2002. gada 18. decembrī (vēl nav publicētas), un pēdējie grozījumi veikti 2004. gada 17. martā (vēl nav publicēti).

⁽¹⁵⁾ Šādos gadījumos Iestāde atļauj atbalstu tikai pārstrukturēšanas sociālo izmaksu atvieglošanai atbilstoši 16.3.2.6. iedaļai un vides atbalstu piesārņoto vietu attīrīšanai, kuras pretējā gadījumā tiktu pamestas.

⁽¹⁶⁾ Sk. 6. punktu. Šajā minimālajā ieguldījumā nedrīkst iekļaut atbalstu. Tas neattiecas uz gadījumiem, kad, piemēram, aizņēmumam ir procentu likmes subsīdija vai to pamato valdības garantijas ar atbalsta elementiem.

⁽¹⁷⁾ Sk. 9. punkta c) apakšpunktu.

Pārraudzība un gada pārskats

- (48) Attiecīgā EBTA dalībvalsts nosūta Iestādei regulārus detalizētus pārskatus, kas Iestādei dod iespēju pārliecināties, vai pārstrukturēšanas plāns tiek atbilstoši īstenots.
- (49) Ja atbalsts tiek piešķirts lielam uzņēmumam, pirmo šāda veida pārskatu Iestādei nosūta ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc atbalsta apstiprināšanas. Vēlāk pārskatus Iestādei nosūta vismaz reizi gadā konkrētā datumā, līdz var uzskatīt, ka pārstrukturēšanas plāna mērķi ir sasniegti. Pārskatos jāietver visa nepieciešamā informācija pārstrukturēšanas programmas pārraudzībai, uzņēmuma maksājumu grafiks, uzņēmuma finansiālais stāvoklis un apliecinājums tam, ka uzņēmums pilda visus noteikumus vai saistības, kas noteikti lēmumā par atbalsta apstiprināšanu. Pārskatos jo īpaši jāiekļauj visa būtiskā informācija par pārstrukturēšanas periodā ikvienam mērķim saņemto atbalstu gan uz individuāla pamata, gan saskaņā ar vispārēju shēmu (sk. 67.–70. punktu). Ja Iestādei nepieciešams apstiprinājums par dažiem svarīgiem punktiem informācijā, piemēram, slēgšanu vai jaudas samazināšanu, tā var pieprasīt pārskatus biežāk.
- (50) Ja atbalsts tiek piešķirts MVU, parasti pietiek, ja saņēmēja uzņēmums katru gadu nosūta savu bilanci un peļņas un zaudējumu aprēķinu, izņemot gadījumus, kad lēmumā par atbalsta piešķiršanu paredzēti stingrāki nosacījumi.

16.3.2.3. Pārstrukturēšanas plāna grozījumi

- (51) Ja pārstrukturēšanas atbalsts ir apstiprināts, attiecīgā EBTA dalībvalsts pārstrukturēšanas periodā var lūgt Iestādes piekrišanu mainīt pārstrukturēšanas plānu un atbalsta apjomu. Iestāde var atļaut šādas pārmaiņas, ja tās atbilst šādiem nosacījumiem:
- a) pārstrādātajā plānā vēl arvien ir redzams, ka dzīvotspēja tiks atjaunota saprātīgā laika periodā;
 - b) ja tiek palielināts atbalsta apjoms, ikvienam nepieciešamajam kompensējošam pasākumam jābūt plašākam, nekā noteikts iepriekš;
 - c) ja ieteiktie kompensējošie pasākumi ir mazāki par sākotnēji plānotajiem, atbalsta apjoms atbilstoši jāsamazina;
 - d) jaunais grafiks kompensējošo pasākumu īstenošanai salīdzinājumā ar sākotnēji pieņemto grafiku jāpagarina tikai tad, ja ne uzņēmums, ne EBTA dalībvalsts nevar kontrolēt iemeslu; pretējā gadījumā atbilstoši jāsamazina atbalsta apjoms.

- (52) Ja tiek mīkstināti Iestādes noteikumi vai EBTA dalībvalsts apņemšanās, vai nu atbilstoši jāsamazina atbalsta apjoms, vai arī jāparedz citi nosacījumi.
- (53) Ja EBTA dalībvalsts ievieš pārmaiņas apstiprinātā pārstrukturēšanas plānā, neinformējot par to Iestādi, Iestāde ierosina lietas izskatīšanu atbilstoši Uzraudzības un tiesas līguma 3. protokola II daļas 16. pantam (atbalsta nepareiza izmantošana), neskarot Uzraudzības un tiesas līguma 3. protokola II daļas 23. pantu un iespēju ierosināt lietu EBTA tiesā saskaņā ar Uzraudzības un tiesas līguma 3. protokola I daļas 1. panta 2. punkta otro apakšpunktu.

16.3.2.4. Pārstrukturēšanas atbalsts atbalstāmos reģionos

- (54) Iestāde ņem vērā reģionālās attīstības vajadzības, izvērtējot pārstrukturēšanas atbalstu atbalstāmos reģionos. Tomēr fakts, ka grūtībās nonācis uzņēmums atrodas atbalstāmā reģionā, vien nav pamats, lai varētu saņemt atbalstu pārstrukturēšanai: vidējā vai ilgā laika posmā šādam reģionam nepalīdzēs makslīga uzņēmumu uzturēšana. Turklāt, lai sekmētu reģionālo attīstību, reģionu pašu interesēs ir izmantot savus resursus tā, lai pēc iespējas ātri attīstītu dzīvotspējīgas un ilgtspējīgas darbības. Visbeidzot, jāsamazina konkurences kropļošana, pat ja uzņēmumiem atbalstāmajos reģionos tiek sniegts atbalsts. Tāpēc jāpievērš uzmanība iespējamai kaitīgai pārmērīgai ietekmei šajā vai citos atbalstāmajos reģionos.

- (55) Tādējādi 31.–53. punktā minētie kritēriji vienādi jāpiemēro atbalstāmajiem reģioniem, pat ja tiek ņemtas vērā reģionālās attīstības vajadzības. Tomēr atbalstāmajos reģionos, ja vien valsts atbalsta noteikumi kādai atsevišķai nozarei neparedz citādi, nosacījumi atbalsta piešķiršanai var nebūt tik stingri attiecībā uz kompensējošo pasākumu īstenošanu un saņēmēja ieguldījuma apmēru. Ja reģionālās attīstības vajadzības to pamato, tad gadījumos, kad jaudas vai tirgus klātbūtnes samazināšana šķiet vispareizākais līdzeklis, lai nepieļautu pārmērīgu konkurences kropļošanu, nepieciešamā samazināšana atbalstāmajos reģionos būs mazāka nekā pārējos reģionos. Šajos gadījumos, kuri attiecīgajai EBTA dalībvalstij jāpierāda, tiek nošķirti reģioni, kuri ir tiesīgi saņemt reģionālo atbalstu atbilstoši EEZ līguma 61. panta 3. punkta a) apakšpunktam, un reģioni, kuri ir tiesīgi to saņemt atbilstoši 61. panta 3. punkta c) apakšpunktam, lai tiktu ņemta vērā reģionālo problēmu nopietnība pirmajā gadījumā.

16.3.2.5. Atbalsts MVU pārstrukturēšanai

- (56) Atbalsts maziem uzņēmumiem⁽¹⁸⁾ tirdzniecības apstākļus ietekmē necīgāk nekā atbalsts vidējiem vai lieliem uzņēmumiem. Tas pats attiecas uz atbalstu pārstrukturēšanai; tāpēc 31.–53. punktā minētos nosacījumus piemēro ar mazāku stingrību šādu apsvērumu dēļ:
- pārstrukturēšanas atbalsta piešķiršana maziem uzņēmumiem ne vienmēr ir saistīta ar kompensējošiem pasākumiem (sk. 40. punktu), ja vien noteikumos par valsts atbalstu konkrētā nozarē nav noteikts citādi;
 - prasības attiecībā uz pārskatos ietveramo informāciju MVU gadījumā nav tik stingras (sk. 48., 49. un 50. punktu).
- (57) Neraugoties uz iepriekš teikto, princips "vienreiz un pēdējoreiz" (16.3.3. iedaļā) attiecas uz MVU pilnā apmērā.
- (58) MVU gadījumā Iestādei nav jāapstiprina pārstrukturēšanas plāns. Tomēr plānam jāatbilst 34.–36. punktā minētajām prasībām, tas jāapstiprina attiecīgajai EBTA dalībvalstij un par to jāinformē Iestāde. Atbalsts tiek piešķirts ar noteikumu, ka pārstrukturēšanas plāns tiek pilnībā īstenots. EBTA dalībvalstij ir pienākums pārliecināties par šo nosacījumu izpildi.

16.3.2.6. Atbalsts pārstrukturēšanas sociālo izmaksu segšanai

- (59) Pārstrukturēšanas plāni parasti ir saistīti ar problemātisko darbību apmēru samazināšanu vai izbeigšanu. Tas bieži ir vajadzīgs racionalizācijas un efektivitātes interešu nodrošināšanai un ir pilnīgi nesaistīts ar jaudas samazināšanu, kas var būt izvirzīta kā nosacījums atbalsta saņemšanai. Lai kāds būtu iemesls, šādu pasākumu rezultātā tiek samazināts uzņēmuma darbaspēks.
- (60) EBTA dalībvalstu darba likumdošanā var būt ietvertas vispārējās sociālās nodrošināšanas shēmas, atbilstoši kurām atlaistajiem darbiniekiem tieši izmaksā atlaišanas pabalstus un pirmstermiņa pensijas. Šādas shēmas nevar uzskatīt par valsts atbalstu atbilstoši EEZ līguma 61. panta 1. punkta darbības jomai.
- (61) Papildus tiešajiem atlaišanas pabalstiem un pirmstermiņa pensijai darbiniekiem vispārējās sociālās nodrošināšanas shēmas bieži paredz to, ka valdība sedz izmaksas par pabalstiem, kurus uzņēmums piešķir atlaistajiem darbiniekiem un kuri nav paredzēti uzņēmuma statūtos vai līgumsaistībās. Ja šādas shēmas ir vispārpielietojamas attiecībā uz ikvienu strādnieku, kurš atbilst iepriekš noteiktiem un automatiskiem tiesību nosacījumiem, un uz tām neattiecas sektoru ierobežojumi, uzskata, ka tajās nav ietverts atbalsts atbilstoši 61. panta 1. punktam attiecībā uz uzņēmumiem, kuri veic pārstrukturēšanu. Tajā pašā laikā, ja shēmas izmanto pārstrukturēšanas atbalstīšanai kādā nozarē, tajās var būt ietverts atbalsts to izmantošanas selektīvā veidā dēļ⁽¹⁹⁾.
- (62) Paša uzņēmuma pienākumi saskaņā ar darba likumdošanu vai kolektīviem līgumiem ar arodbiedrībām nodrošināt atlaišanas pabalstu un/vai pirmstermiņa pensiju ir daļa no parastajām uzņēmējdarbības izmaksām, un uzņēmumam tās jāsedz no saviem resursiem. Tādējādi ikviens valsts ieguldījums šo izmaksu segšanā ieskaitāms kā atbalsts. Tas attiecas gan uz gadījumiem, kad maksājumus veic tieši uzņēmumam, gan gadījumiem, kad tos saņem darbinieki ar valdības aģentūras starpniecību.
- (63) Iestādei *a priori* nav iebildumu pret šādu atbalstu, ko piešķir grūtībās nonākušiem uzņēmumiem, jo ekonomiskie ieguvumi pārsniedz attiecīgā uzņēmuma intereses, tiek sekmētas strukturālas pārmaiņas un mazinātas grūtības.

⁽¹⁸⁾ Saskaņā ar definīciju Komisijas Ieteikumā 2003/361/EK (OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.), kas iestrādāta EEZ līgumā ar EEZ Apvienotās komitejas Lēmumu Nr. 131/2004 (nav publicēts). Līdz 2004. gada 31. decembrim attiecīgajai definīcijai jāatrodas Komisijas Ieteikumā 96/280/EK (OV L 107, 30.4.1996., 4. lpp.). Definīciju var atrast arī Komisijas 2001. gada 12. janvāra Regulas (EK) Nr. 70/2001 par EK Līguma 87. un 88. panta piemērošanu, sniedzot valsts atbalstu maziem un vidējiem uzņēmumiem, pielikumā (OV L 10, 13.1.2001., 33. lpp.), kas iestrādāts EEZ līguma XV pielikuma 1. punkta f) apakšpunktā ar EEZ Apvienotās komitejas 2002. gada 25. jūnija Lēmumu Nr. 88/2002, ar ko groza EEZ līguma XV pielikumu (Valsts atbalsts) (OV L 266, 3.10.2002., 56. lpp., un EEZ papildinājums Nr. 49, 3.10.2002., 42. lpp.).

⁽¹⁹⁾ Savā spriedumā lietā Nr. C-241/94, *Francija pret Komisiju* [1996] (ECR I-4551) (*Kimberly Clark Sopalín*), Eiropas Kopienų Tiesas apstiprināja, ka Francijas Iestādes, pēc saviem ieskatiem īstenojot finansēšanas sistēmu ar Nacionālā nodarbinātības fonda starpniecību, bija atbildīgas par to, ka daži uzņēmumi nonāca labvēlīgākā situācijā nekā citi, un tādēļ šī sistēma uzskatāma par atbalstu EK Līguma 87. panta 1. punkta nozīmē (tiesas spriedums neapšaubīja Komisijas secinājumu, ka atbalsts bija saderīgs ar kopējo tirgu).

- (64) Papildus tam, ka tiek segtas izmaksas štatu samazināšanas maksājumiem un pirmstermiņa pensijām, atbalstu parasti sniedz saistībā ar konkrētu pārstrukturēšanas shēmu apmācībai, konsultācijām un praktiskai palīdzībai, atrodot citu nodarbošanos, palīdzot attiecībā uz pārvietošanos, kā arī nodrošinot profesionālu apmācību un palīdzību darbiniekiem, kuri vēlas uzsākt jaunu uzņēmējdarbību. Iestāde vienmēr ar labvēlību izskata iespēju piešķirt šādu atbalstu grūtībās nonākušiem uzņēmumiem.
- (65) Pārstrukturēšanas plānā skaidri jānorāda 61.–64. punktā aprakstītais atbalsta veids, jo atbalstu sociāliem pasākumiem, kas ir vienīgi atlaistu darbinieku labums, neņem vērā, lai noteiktu 37.–41. punktā minēto kompensējošo pasākumu apjomu.
- (66) Kopējo interešu dēļ pārstrukturēšanas plāna kontekstā Iestāde nodrošina, ka pārstrukturēšanas sociālā ietekme uz citiem EEZ līguma parakstītājiem, izņemot atbalsta piešķirēju, ir pēc iespējas maza.

16.3.2.7. Nepieciešamība informēt Iestādi par visa veida atbalstu, kas piešķirts saņēmēja uzņēmumam pārstrukturēšanas periodā

- (67) Ja lielam vai vidējam uzņēmumam piešķirtu pārstrukturēšanas atbalstu pārbauda atbilstoši šīm pamatnostādņēm, ikviena cita atbalsta piešķiršana pārstrukturēšanas periodā, pat ja to piešķir saskaņā ar jau atļautu shēmu, var ietekmēt Iestādes novērtējumu par nepieciešamo kompensējošo pasākumu apjomu.
- (68) Paziņojumos par atbalstu lielu vai vidēju uzņēmumu pārstrukturēšanai jānorāda visa veida citi atbalsti, kurus plāno piešķirt saņēmēja uzņēmumam pārstrukturēšanas periodā, ja vien to nenosaka *de minimis* noteikums vai regulas, kas piešķir izņēmuma tiesības.
- (69) Iestāde ņem vērā šādu palīdzību, kad tā novērtē pārstrukturēšanas atbalstu. Par ikvienu lielam vai vidējam uzņēmumam pārstrukturēšanas periodā piešķirtu atbalstu, tajā skaitā atbalstu, kas piešķirts atbilstoši apstiprinātai shēmai, atsevišķi jāziņo Iestādei, ja tā nav jau tikusi informēta, pieņemot lēmumu par pārstrukturēšanas atbalstu.
- (70) Iestāde nodrošina, ka atbalsts, kuru piešķir saskaņā ar apstiprinātām shēmām, nevar apiet šo pamatnostādņu prasības.

16.3.3. "Vienreiz un pēdējoreiz"

- (71) Glābšanas atbalsts ir vienreizēja darbība, kuras galvenais mērķis ir saglabāt uzņēmuma darbību tikmēr, kamēr tiek novērtēta tā nākotne. Nevar pieļaut, ka glābšanas atbalsts tiek piešķirts atkārtoti, tādējādi uzturot uzņēmuma pašreizējo stāvokli, atliekot nenovēršamo un tajā pašā laikā pārbīdot ekonomiskās un sociālās problēmas uz citiem, daudz veiksmīgākiem ražotājiem vai citiem EEZ līguma parakstītājiem. Tādēļ glābšanas atbalstu piešķir tikai vienreiz (ar nosacījumu "vienreiz un pēdējoreiz"). Saskaņā ar šo pašu principu, lai nepieļautu negodīgu palīdzību uzņēmumiem tad, kad tie var izdzīvot tikai, pateicoties atkārtotam valsts atbalstam, pārstrukturēšanas atbalstu piešķir tikai vienreiz. Visbeidzot, ja glābšanas atbalstu piešķir uzņēmumam, kas jau ir saņēmis pārstrukturēšanas atbalstu, var uzskatīt, ka saņēmēja grūtībām ir tendence atkārtoties un atkārtota valsts iejaukšanās radīs konkurences kropļojumus, kas ir pretrunā kopējām interesēm. Atkārtota valsts iejaukšanās nav pieļaujama.
- (72) Kad EBTA dalībvalsts informē Iestādi par plānoto glābšanas vai pārstrukturēšanas atbalstu, tā precizē, vai attiecīgais uzņēmums iepriekš jau ir saņēmis glābšanas vai pārstrukturēšanas atbalstu, norādot arī, vai kāds atbalsts ir piešķirts pirms šo pamatnostādņu stāšanās spēkā un vai ir kāds atbalsts bez paziņojuma⁽²⁰⁾. Ja tā ir un ir pagājuši ne vairāk kā 10 gadi kopš glābšanas atbalsta piešķiršanas, pārstrukturēšanas perioda beigām vai pārstrukturēšanas plāna īstenošanas apturēšanas (atkarībā no tā, kurš no šiem notikumiem bijis vēlāk), Iestāde neļauj piešķirt turpmāku glābšanas vai pārstrukturēšanas atbalstu. Izņēmumi šim noteikumam pieļaujami šādos gadījumos:

a) ja pārstrukturēšanas atbalsts seko glābšanas atbalstam kā vienas pārstrukturēšanas darbības daļa;

⁽²⁰⁾ Attiecībā uz atbalstu bez paziņojuma Iestāde savā vērtējumā ņem vērā iespēju, ka atbalstu varēja pasludināt kā saderīgu ar EEZ līgumu, nevis kā glābšanas vai pārstrukturēšanas atbalstu.

b) ja glābšanas atbalsts piešķirts saskaņā ar 16.3.1.1. iedaļas nosacījumiem un šim atbalstam nesekoja valsts atbalstīta pārstrukturēšana, kā arī:

i) ir pamats ticēt tam, ka uzņēmums būs dzīvotspējīgs ilgā laika posmā pēc glābšanas atbalsta piešķiršanas;

ii) jauns glābšanas vai pārstrukturēšanas atbalsts būs nepieciešams pēc ne ātrāk kā pieciem gadiem neparedzamu apstākļu dēļ⁽²¹⁾, par kuriem uzņēmums nav atbildīgs;

c) ārkārtas un neparedzamos apstākļos, par kuriem uzņēmums nav atbildīgs.

Gadījumos, kas norādīti b) un c) punktā, nevar izmantot 16.3.1.2. iedaļā minēto vienkāršoto procedūru.

(73) Šā noteikuma piemērošanu nekādā veidā neietekmē pārmaiņas saņēmēja uzņēmuma īpašnieku sastāvā, kas notikušas pēc atbalsta piešķiršanas, vai kāda tiesas vai administratīva procedūra, kuras rezultātā bilance uzlabojas, samazinās saistības vai tiek nomaksāti iepriekšējie parādi, ja darbību turpina tas pats uzņēmums.

(74) Ja glābšanas vai pārstrukturēšanas atbalstu saņēmusi uzņēmējdarbības grupa, tad Iestāde parasti neļauj piešķirt turpmāku glābšanas vai pārstrukturēšanas atbalstu ne šai grupai kopumā, ne kādiem grupas uzņēmumiem, ja vien nav pagājuši 10 gadi kopš glābšanas atbalsta piešķiršanas, pārstrukturēšanas perioda beigām vai pārstrukturēšanas plāna īstenošanas apturēšanas, atkarībā no tā, kurš no šiem notikumiem bijis vēlāk. Ja uzņēmējdarbības grupai piederošs uzņēmums ir saņēmis glābšanas vai pārstrukturēšanas atbalstu, grupa kopumā un citi grupas uzņēmumi ir tiesīgi saņemt glābšanas vai pārstrukturēšanas atbalstu (ievērojot citus šo pamatnostādņu noteikumus); uzņēmums ir iepriekšējā atbalsta saņēmējs. EBTA dalībvalstis nodrošina, ka ne grupa, ne citi grupas uzņēmumi nenodod atbalstu iepriekšējā atbalsta saņēmējam.

(75) Ja uzņēmums pārņem cita uzņēmuma aktīvus, īpaši tāda uzņēmuma, kas bijis subjekts kādā no 73. punktā minēto procedūru vai kolektīvās maksātnespējas prāvām, kas ierosināta atbilstoši valsts likumiem, un kas jau ir saņēmis glābšanas vai pārstrukturēšanas atbalstu, uz pircēju neattiecas prasība par "vienreiz un pēdējoreiz", ja vien tiek izpildīti visi šie nosacījumi:

a) pircējs un iepriekšējais uzņēmums ir nepārprotami nesaistīti;

b) pircējs iegādājies iepriekšējā uzņēmuma aktīvus par tirgus cenu;

c) iepriekšējā uzņēmuma likvidēšana vai tiesas uzraudzīta administrēšana nav vienīgi līdzekļi ar mērķi izvairīties no principa "vienreiz un pēdējoreiz" piemērošanas: Iestāde var noteikt, ka tas tā bijis, ja, piemēram, pircējam bijušas nepārprotami paredzamas grūtības, pārņemot iepriekšējā uzņēmuma aktīvus.

(76) Tomēr šajā gadījumā jāuzsver – tā kā atbalsts aktīvu pirkšanai sevi ietver atbalstu sākotnējiem ieguldījumiem, to nevar atļaut saskaņā ar šīm pamatnostādņēm.

16.4. Atbalsta shēmas MVU

16.4.1. Vispārējie principi

(77) Iestāde atļauj shēmas glābšanas un/vai pārstrukturēšanas atbalstam grūtībās nonākušiem maziem vai vidējiem uzņēmumiem tikai tad, ja attiecīgais uzņēmums atbilst MVU definīcijai. Atbilstoši tālāk minētajiem īpašajiem noteikumiem tiek novērtēta šādu shēmu saderība, ņemot vērā 16.2. un 16.3. iedaļā minētos nosacījumus, izņemot 16.3.1.2. iedaļā minēto nosacījumu, ko nepiemēro atbalsta shēmām. Par atbalstu, kuru piešķir saskaņā ar shēmu, bet kurš neatbilst kādam nosacījumam, atsevišķi informē Iestādi un saņem iepriekšēju Iestādes apstiprinājumu.

⁽²¹⁾ Apstākļus uzskata par neparedzamiem, ja uzņēmuma vadība tos nekādi nav varējusi gaidīt, sagatavojot pārstrukturēšanas plānu, un tie nav radušies ne uzņēmuma vadības nevēlības vai kļūdu dēļ, ne arī tās grupas lēmumu dēļ, kurai uzņēmums pieder.

16.4.2. Tiesības saņemt atbalstu

- (78) Ja vien noteikumi par valsts atbalstu konkrētajā nozarē neparedz citādi, tad par atbalsta piešķiršanu saskaņā ar shēmām, kuras atļautas no šo pamatnostādņu piemērošanas dienas, maziem vai vidējiem uzņēmumiem nav atsevišķi jāziņo, ja attiecīgais uzņēmums atbilst vismaz vienam no trim 9. punktā minētajiem kritērijiem. Par atbalstu uzņēmumiem, kuri neatbilst nevienam no trim kritērijiem, Iestādei jāziņo atsevišķi, lai tā var izvērtēt, vai uzņēmumu var traktēt kā grūtībās nonākušu uzņēmumu. Par atbalstu uzņēmumiem, kuri aktīvi darbojas tirgū ar ilgtermiņa jaudas pārpalikumu, Iestāde jāinformē atsevišķi neatkarīgi no saņēmēja uzņēmuma lieluma, lai Iestāde var izvērtēt 41. panta piemērošanu.

16.4.3. Nosacījumi glābšanas atbalsta shēmu atļaušanai

- (79) Lai saņemtu Iestādes apstiprinājumu, glābšanas shēmām jāatbilst 24. punkta a), b), d) un e) apakšpunktā minētajiem nosacījumiem. Turklāt glābšanas atbalstu nevar piešķirt uz ilgāku termiņu par sešiem mēnešiem, kuru laikā jāanalizē uzņēmuma stāvoklis. Pirms šā perioda beigām EBTA dalībvalsts vai nu apstiprina pārstrukturēšanas vai likvidēšanas plānu, vai arī prasa saņēmējam atmaksāt aizdevumu un atbalstu atbilstoši riska prēmijai.
- (80) Par ikvienu glābšanas atbalstu, kas piešķirts uz ilgāku laiku nekā seši mēneši vai netiek atmaksāts pēc sešiem mēnešiem, atsevišķi jāziņo Iestādei.

16.4.4. Nosacījumi pārstrukturēšanas atbalsta shēmu atļaušanai

- (81) Iestāde apstiprina pārstrukturēšanas atbalsta shēmas tikai tad, ja atbalsta piešķiršanu nosaka atkarībā no tā, vai saņēmējs pilnībā īsteno attiecīgās EBTA dalībvalsts apstiprināto pārstrukturēšanas plānu un tiek ievēroti šādi nosacījumi:

- a) dzīvotspējas atjaunošana: piemēro 33.–36. punktā noteiktos kritērijus;
- b) izvairīšanās no nepieļaujamiem konkurences kropļojumiem: tā kā atbalstam maziem uzņēmumiem ir mazāka tendence kropļot konkurenci, 37.–41. punktā minētos principus nepiemēro, ja vien noteikumos par valsts atbalstu šajā nozarē nav paredzēts citādi; tomēr shēmām jānodrošina, ka saņēmēja uzņēmums pārstrukturēšanas laikā nepalielina savu jaudu; vidējiem uzņēmumiem piemēro 37.–41. punktu;
- c) atbalsts nepārsniedz nepieciešamo minimumu: piemēro 42., 43. un 44. punktā noteiktos principus;
- d) pārstrukturēšanas plāna grozījumi: jebkādam izmaiņam plānā jāatbilst 51., 52. un 53. punktā minētajiem noteikumiem.

16.4.5. Kopējie nosacījumi glābšanas un/vai pārstrukturēšanas atbalsta shēmu apstiprināšanai

- (82) Shēmās jāprecizē maksimālais atbalsta apjoms, kādu var piešķirt ikvienam uzņēmumam kā glābšanas un/vai pārstrukturēšanas atbalsta sniegšanas darbības daļu, tajā skaitā tad, ja plāns tiek grozīts. Par atbalstu, kas pārsniedz šo apjomu, atsevišķi jāziņo Iestādei. Maksimālais atbalsta apjoms kombinētam glābšanas un pārstrukturēšanas atbalstam, ko var piešķirt ikvienam uzņēmumam, nevar pārsniegt 10 miljonus euro, ieskaitot atbalstu no citiem avotiem vai saskaņā ar citām shēmām.
- (83) Turklāt jāievēro princips "vienreiz un pēdējoreiz". Piemēro 16.3.3. iedaļā minēto noteikumu.
- (84) EBTA dalībvalstij par pasākumiem atsevišķi jāinformē Iestāde, ja viens uzņēmums pārņem cita uzņēmuma aktīvus, kurš jau ir saņēmis glābšanas vai pārstrukturēšanas atbalstu.

16.4.6. Uzraudzība un gada pārskati

- (85) Atbalsta shēmām nepiemēro 48., 49. un 50. punktu. Tomēr viens no atbalsta apstiprinājuma nosacījumiem ir fakts, vai pārskati tiek sniegti par shēmas darbību, parasti reizi gadā un vai tajos ir ietverta Iestādes rīkojumus par standarta pārskatiem⁽²²⁾ precizētā informācija. Pārskatos arī jāietver visu saņēmēju uzņēmumu saraksts, par katru norādot šādu informāciju:
- a) uzņēmuma nosaukums;
 - b) uzņēmuma nozares kods, izmantojot NACE⁽²³⁾ nozares klasifikācijas trīsciparu kodus;
 - c) darbinieku skaits;
 - d) gada apgrozījums un bilances vērtība;
 - e) piešķirtā atbalsta apjoms;
 - f) saņēmēja ieguldījuma apjoms un forma;
 - g) kompensējošo pasākumu forma un pakāpe (ja iespējams);
 - h) iepriekš saņemtie pārstrukturēšanas atbalsti vai citi atbalsti, ko uzskata par pārstrukturēšanas atbalstu (ja tādi ir);
 - i) vai saņēmēja uzņēmums ticis likvidēts vai bijis subjekts kolektīvā maksātnespējas prāvā pirms pārstrukturēšanas perioda beigām.

16.5. Uzraudzības un tiesas līguma 3. protokola I daļas 1. panta 1. punktā minētie atbilstošie pasākumi

- (86) Nosūtot atsevišķu vēstuli saskaņā ar Uzraudzības un tiesas līguma 3. protokola I daļas 1. panta 1. punktu, Iestāde iesaka EBTA dalībvalstīm pieņemt atbilstošus pasākumus, kas minēti 87.–88. punktā un attiecas uz dalībvalstīs pastāvošajām atbalsta shēmām. Iestāde atļauj ikvienu turpmāku shēmu tikai tad, ja tiek nodrošināta atbilstība šiem noteikumiem.
- (87) EBTA dalībvalstis, kuras ir pieņēmušas Iestādes priekšlikumu, atbilstoši šim pamatnostādnēm pielāgo savas pastāvošās atbalsta shēmas, kuras ir spēkā sešus mēnešus pēc pieņemšanas.
- (88) Mēneša laikā pēc tam, kad saņemta vēstule ar ieteikumu par atbilstošiem pasākumiem, EBTA dalībvalstīm jānorāda, ka tās ir akceptējušas atbilstošos pasākumus.

16.6. Piemērošanas diena un ilgums

- (89) Šīs pamatnostādnes stājas spēkā to pieņemšanas dienā. Tās ir spēkā piecus gadus, ja vien kāds jauns lēmums nenosaka citādi.
- (90) Paziņojumi, kurus Iestāde reģistrējusi pirms pieņemšanas dienas, jāpārbauda, ņemot vērā paziņojuma laikā spēkā esošos kritērijus.
- (91) Pamatojoties uz šīm pamatnostādnēm, Iestāde pārbauda, lai ikviens glābšanas atbalsts, kas piešķirts bez Iestādes atļaujas un tādēļ pārkāpj Uzraudzības un tiesas līguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktu, būtu saderīgs ar EEZ līgumu, ja kāda atbalsta daļa vai viss atbalsts piešķirts pēc šo pamatnostādņu publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* un tā EEZ pielikumā. Visos citos gadījumos tā veic pārbaudi, pamatojoties uz pamatnostādnēm, kuras piemērotas atbalsta piešķiršanas laikā.

⁽²²⁾ Sk. EBTA Uzraudzības iestādes 2004. gada 14. jūlija Lēmuma 195/04/COL par Uzraudzības un tiesas līguma 3. protokola II daļas 27. panta noteikumu īstenošanu (nav publicēts) III pielikumu A un B (standartizētas pārskatu formas esošajam valsts atbalstam).

⁽²³⁾ Statistikas klasifikācija par ekonomiskām darbībām Eiropas Kopienā, ko publicē Eiropas Kopienas Statistikas birojs.

PIELIKUMS

Formula (1) ar kuru aprēķina maksimālo glābšanas atbalsta apjomu, lai atbalstam varētu piemērot vienkāršoto procedūru:

$$\frac{PPPN_t + \text{nolietojums}_t + (\text{apgrozāmais kapitāls}_t - \text{apgrozāmais kapitāls}_{t-1})}{2}$$

Formulas pamatā ir uzņēmuma darbības rezultāti (PPPN – peļņa pirms procentiem un nodokļiem), kas reģistrēti gadā pirms atbalsta piešķiršanas/paziņošanas (norādīts kā t). Šai summai jāpieskaita nolietojums. Tad summai pieskaita izmaiņas apgrozāmajā kapitālā. Izmaiņas apgrozāmajā kapitālā aprēķina kā starpību starp apgrozāmajiem līdzekļiem un īstermiņa saistībām (2) par pēdējiem noslēgtajiem uzskaites periodiem. Tāpat, ja būtu uzkrājumi darbības rezultāta līmenī, tie skaidri jānorāda un rezultāts nav jāiekļauj šajos uzkrājumos.

Formulas mērķis ir novērtēt negatīvo uzņēmuma darbības naudas plūsmu gadā pirms atbalsta izmantošanas (vai pirms atbalsta piešķiršanas, ja saistībā ar atbalstu nav iesniegts paziņojums). Puse no šīs summas saglabā uzņēmuma darbību sešus mēnešus. Tādējādi formulas rezultātu daļa ar divi.

Šo formulu var piemērot tikai tad, ja rezultāts ir negatīva summa.

Ja rezultāts ir lielāks par 0, jāsniedz detalizēts paskaidrojums, kas apliecina, ka uzņēmums atbilst 9.–10. punkta definīcijai par grūtībās nonākušu uzņēmumu.

Piemērs:

Peļņa pirms procentiem un nodokļiem (milj. euro)	(12)
Nolietojums (milj. euro)	2

Bilance (milj. euro)	31. decembris, t-1	31. decembris, t
<i>Apgrozāmie līdzekļi</i>		
Nauda vai naudas ekvivalenti	10	5
Debitoru parādi	30	20
Krājumi	50	45
Avansa izdevumi	20	10
Citi apgrozāmie līdzekļi	20	20
Kopā apgrozāmie līdzekļi	130	100
<i>Īstermiņa saistības</i>		
Kreditoru parādi	20	25
Uzkrātie izdevumi	15	10
Atliktais ienākums	5	5
Kopā īstermiņa saistības	40	40
Apgrozāmais kapitāls	90	60
Izmaiņas apgrozāmajā kapitālā	(30)	

Glābšanas atbalsta maksimālais apjoms = $[-12 + 2 + (-30)]/2 = -20$ miljoni euro

Tā kā pēc formulas iegūtais rezultāts ir lielāks nekā 10 miljoni euro, nevar izmantot 29. punktā izklāstīto vienkāršoto procedūru. Ja šī summa tiek pārsniegta, EBTA dalībvalstij jāsniedz paskaidrojums par to, kā ir noteiktas uzņēmumam vajadzīgās naudas plūsmas nākotnē un glābšanas atbalsta apjoms.”

(1) PPPN (peļņa pirms procentiem un nodokļiem, kas norādīta tā pārskatā par gadu pirms atbalsta izmantošanas, norādīta kā t) jāpieskaita nolietojums tajā pašā periodā, izmaiņas apgrozāmajā kapitālā 2 gadu laikā (gadu pirms atbalsta izmantošanas un nākamajā gadā); rezultātu daļa ar divi, lai noteiktu summu sešu mēnešu laikā, t. i., parasto periodu glābšanas atbalsta atļaušanai.

(2) Apgrozāmie līdzekļi: likvidi naudas līdzekļi, debitoru parādi (klientu un debitoru rēķini), citi apgrozāmie līdzekļi un avansa izdevumi, krājumi. Īstermiņa saistības: finanšu parāds, apmaksājami tirdzniecības rēķini (piegādātāju un kreditoru rēķini) un citas īstermiņa saistības, atliktais ienākums, citas uzkrātās saistības, nodokļu saistības.